

DZWOŃK

Witam Was świątecznie i radośnie

Przed nami najpiękniejsze i najbardziej rodzinne ze wszystkich świąt- Boże Narodzenie. Jest to magiczny, piękny i bardzo wyjątkowy czas. Przy wspólnym stole zbiera się cała rodzina, aby w życzliwej i pełnej miłości atmosferze życzyć sobie tego co dobre i piękne. Korzystajcie z tych ulotnych chwil, ponieważ dobre wspomnienia są tym, co pozwala nam przetrwać w chwilach smutku i zwątpienia.

HISTORIA BOŻEGO NARODZENIA

Boże Narodzenie w chrześcijańskim świecie obchodzone jest od IV w. Dawniej zwane było w Polsce Godami lub Godnymi Świątami (od starosłowiańskiego słowa god - rok). Jeszcze na początku naszego stulecia Boże Narodzenie świętowano przez 12 dni. Pierwszy dzień świąt – 25 grudnia rozpoczynało poranne nabożeństwo. Potem czas spędzano przy suto zastawionym stole – na rozmowach, śpiewaniu kolęd, a także na modlitwie i odpoczynku. Tego dnia powstrzymywano się od wszelkiej pracy: nie wolno było sprzątać, rąbać drewna, przynosić wody ze studni. Tradycja zakazywała również czesania się, przeglądania się w lustrze, spania w ciągu dnia. Nie urządzano tego dnia wesel ani zabaw. Wizyty składane były dopiero w drugim dniu- św. Szczepana.

STAROPOLSKIE ZWYCZAJE I OBRZĘDY PODCZAS ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

Wigilia

Nazwa ta określa dzień poprzedzający każde ważniejsze święto i pochodzi od łacińskiego *vigilare* - czuwać oraz *vigilia* - straż nocna, warta. Powszechnie jednak termin ten jest używany w odniesieniu do dnia poprzedzającego Boże Narodzenia. W polskiej tradycji ludowej Wigilia ma własną, bogatą obrzędowość wywodzącą się jeszcze z wcześniejszych, przedchrześcijańskich obchodów przesilenia zimowego.

Kolędy

Ich nazwa pochodzi od łacińskiego wyrazu *calendae*, oznaczającego w państwie rzymskim pierwszy dzień każdego miesiąca. Początkowo bowiem kolędami nazywano w Polsce pieśni noworoczne. Dzisiaj terminem tym określa się pieśni kościelne i domowe o Bożym Narodzeniu, wywodzące się ze średniowiecznych hymnów łacińskich, komponowanych we Włoszech i rozpowszechnianych w Europie przez rodziny franciszkańskie. Według legendy autorem pierwszej kolędy był św. Franciszek.

Oplatek

Jego nazwa pochodzi od łacińskiego *oblatum* - "to co ofiarowane". Oplątkiem określamy półprzezroczysty płatek, upieczony z mąki pszennej i czystej wody w żelaznej matrycy z wygrawerowanymi symbolami religijnymi. W znanej obecnie formie oplątki zostały wprowadzone do obrzędów religijnych w X wieku, w miejsce chlebów ofiarnych. W polskiej tradycji oplątki pojawiły się najprawdopodobniej poza regionami Pomorza, Warmii i Mazur na przełomie XVIII i XIX wieku.

Choinka

Jest nieodzowną dekoracją Świąt Bożego Narodzenia w polskich domach. Najczęściej jest to odświętnie przystrojone drzewko iglaste: świerk, jodła lub rzadziej sosna. Zwyczaj strojenia drzewek bożonarodzeniowych wywodzi się z Niemiec, gdzie był już znany w XV wieku. W 1509 roku choinkę na jednym ze swych obrazów przedstawił Lucas Cranach Starszy. W Polsce pierwsze choinki pojawiły się na przełomie XVIII i XIX wieku.

Pasterka

Tradycyjnie Wigilijny wieczór kończy się uroczystą mszą świętą odprawianą o północy w kościołach. Według zwyczaju jest ona upamiętnieniem przybycia do Betlejem pasterzy, którzy jako pierwsi złożyli hołd narodzonemu Jezusowi Chrystusowi. Następny dzień po wigilii, 25 grudnia, jest nazywany Bożym Narodzeniem, a 26 grudnia to drugi dzień świąt obchodzony na pamiątkę świętego Szczepana, pierwszego męczennika za wiarę chrześcijańską.

Sianko pod obrusem

Dawniej po wieczerzy praktykowano różne zwyczaje. Kiedy jeszcze biesiadnicy siedzieli przy stole, spod obrusa ciągnięto słomki lub źdźbła siana. Proste i długie wróżyły życie proste, bez niebezpieczeństw, pokrzywione wróżyły w przyszłym roku jakieś kłopoty. Podobnie wróżono sobie z orzechów.

12 potraw wigilijnych – list

Lista dań może się różnić w zależności od regionu i tradycji rodzinnej. Poniżej podaje listę dań, które goszczą u mnie na stole wigilijnym co roku:

1. Wigilijny barszcz czerwony z uszkami
2. Zupa grzybowa lub sos grzybowy
3. Pierogi ruskie
4. Pierogi z kapustą i grzybami
5. Kompot z suszu
6. Gołąbki z kaszą i grzybami
7. Ryba po grecku
8. Karp
9. Kutia
10. Sernik
11. Makowiec
12. Piernik

Puste miejsce przy stole

Wigilia Świąt Bożego Narodzenia obfituje w przesady, które rzekomo posiadają niezwykłą moc. Zazwyczaj mają one swój początek w dawnych, lokalnych wierzeniach pogańskich. Do niedawna wierzono, że na wieczerzy wigilijnej pojawiają się dusze zmarłych. Właśnie dla takiego "przybysza z zaświatów" zostawiano wolne miejsce przy stole - zwyczaj ten przypuszczalnie przetrwał do dzisiaj jako puste miejsce pozostawione dla niespodziewanego przybysza.

Redakcja szkolnej gazetki

